

04071, Київ, вул. Ярославська, буд. 6, 5-й поверх
тел: +38 (044) 392-73-71, факс: +38 (044) 392-73-70
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 6 Yaroslavska Street, Kyiv, 04071 Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71, fax: +38 (044) 392-73-70
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 288

Про звернення з приводу внесення на розгляд робочої групи Ради з питань судової реформи при Президентові України змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

«15» грудня 2016 року

м. Київ

15 грудня 2016 року під час засідання Ради адвокатів України стало відомо про схвалення Робочою групою Ради з питань судової реформи при Президентові України проекту змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та встановлено, що зміст законопроекту відмінний від того, над яким тривалий час працювала Робоча група, не відображає позицію адвокатської спільноти і її представників у цьому органі, а також не відповідає європейським реформам правосуддя.

У представленій версії проекту змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» містяться численні суперечності, неузгодженості з положеннями чинного законодавства, насамперед, з Указом Президента № 276/2015 «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки», яка прямо передбачає «зміцнення на інституційному рівні Національної асоціації адвокатів України для забезпечення належної професійної діяльності адвокатури, управління юридичними професіями та представництва колективних інтересів адвокатів».

Внесений текст законопроекту повністю руйнує систему адвокатського самоврядування, створену у відповідності до чинного закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Така система, коли незалежно від держави існує єдиний регулятор професії, повністю схвалена та відповідає європейським стандартам та рекомендаціям ПАРЄ та Європейського Союзу як умова укладання Угоди про асоціацію.

Рада адвокатів України, з огляду на викладене та із урахуванням пропозицій щодо звернення до Президента України, Ради з питань судової реформи при Президентові України, ССВЕ, ПАРЄ та Венеціанської комісії з

приводу неприпустимості внесення цього законопроекту до парламенту та його подальшого прийняття як закону, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Звернутися до Президента України, членів Ради з питань судової реформи при Президентові України з вимогою повернутися до розгляду проекту змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який розроблявся та обговорювався тривалий час на засіданнях робочої групи та під час регіональних дискусій за участю адвокатської спільноти.
2. Повідомити Раду адвокатських та правничих товариств Європи, Венеціанську комісію, ООН, а також національні адвокатури Німеччини, Великої Британії, Франції, Грузії, Канади та США про серйозну загрозу для європейського шляху української адвокатури.
3. Секретарю Ради адвокатів України прийняте рішення довести до відома адвокатів, шляхом опублікування на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

[підпис]

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

[підпис]

П.М. Гречківський

ЗАЯВА РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ З ПРИВОДУ ВНЕСЕННЯ НА РОЗГЛЯД РОБОЧОЇ ГРУПИ РАДИ З ПИТАНЬ СУДОВОЇ РЕФОРМИ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО АДВОКАТУРУ ТА АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ”

Створена з 2012 року в Україні система адвокатського самоврядування довела свою ефективність на національному рівні та визнана міжнародним професійним товариством як одна з кращих моделей регуляції професії. Побудова самоврядного незалежного інституту адвокатури була передбачена як зобов'язаннями України при вступі до Ради Європи, так і умовами укладання Договору про асоціацію в Європейському Союзом. Прийняттям профільного закону від 5 липня 2012 року та подальшою роботою по створенню Національної асоціації адвокатів України та всіх органів, які вона об'єднує.

За чотири роки діяльності система адвокатського самоврядування стала надійним інструментом захисту прав адвокатів, конституційних прав громадян та принципів правової демократичної держави. НААУ повністю виправдала свою мету — зміцнення конституційного статусу адвокатури, незалежності професії та її сильної ролі в системі правосуддя.

Адвокатура України заявляє про своє занепокоєння, що наразі такі зусилля адвокатської спільноти зустріли серйозну перешкоду, а для свободи професійної діяльності планується встановити суттєві обмеження.

Робочою групою Ради з питань судової реформи при Президентові України схвалено законопроект, який ані за духом, ані за буквою не відповідає європейським реформам правосуддя. Підтриманий 15 грудня варіант законопроекту ніколи не обговорювався на робочій групі та не відображає позицію адвокатської спільноти та її представників у цьому органі. По суті, тривала робота над змінами до профільного закону була просто ширмою для того, щоб внести абсолютно інший текст невідомих розробників. Без детального обговорення, після кількох годин засідання робочої групи без участі представників адвокатського самоврядування була представлена нова версія змін до профільного закону.

Цей неочікуваний крок по заміні законопроекту суперечить зобов'язанням України, взятим у відповідності до Основних положень про роль адвокатів (Прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року).

Метою Положень є допомога державам-учасникам у їх завданні щодо забезпечення належної ролі адвокатів, яка має поважатися і гарантуватися урядами при розробці національного законодавства та його застосуванні адвокатами, суддями, прокурорами, членами законодавчої та виконавчої влади. Згідно Положень важливу роль мають відігравати Професійні асоціації адвокатів, які підтримують професійні стандарти та етичні норми, захищають своїх членів від необґрунтованих обмежень і посягань, забезпечують правову допомогу кожному, хто її потребує та кооперуються з урядом та іншими інститутами для досягнення цілей правосуддя і суспільного інтересу.

В Положеннях зазначено, що Професійні асоціації мають кооперуватися з урядами з тим, щоб адвокати були здатні за відсутності недоречного стороннього втручання допомагати своїм клієнтам згідно із законом та визнаними професійними стандартами й етичними правилами.

У представленій версії проекту змін до закону “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” містяться численні суперечності, неузгодженості з положеннями чинного законодавства, насамперед, з Указом Президента №276/2015 “Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки”, який прямо передбачає “зміцнення на інституційному рівні Національної асоціації адвокатів України для забезпечення належної професійної діяльності адвокатури, управління юридичними професіями та представництва колективних інтересів адвокатів”.

У разі його прийняття Україна зробить крок назад у розвитку інституту адвокатури та позбавить громадян ефективної професійної правової допомоги.

Відкрито у маніпулятивний спосіб пропонується розбалансування уже розбудованої системи адвокатського самоврядування та рестарт всього процесу її створення в інтересах конкретних осіб.

Прихильники такої “псевдореформи” закликають іти шляхом дезінтеграції. Цей мотив пояснює наміри збільшити кількість самоврядних органів, перетворити НААУ на номінальний “фасад”. По суті, законопроект пропонує покроковий алгоритм ліквідації всієї системи як працюючого механізму регулювання професії та деградації професійних стандартів.

Ідеться про права кожного адвоката. Саме він стане утримувачем для збільшеної кількості самоврядних органів, а можливо, і жертвою непрозорої роботи нової розкоординованої системи.

В умовах запровадження виключного представництва адвокатів у судах, коли в адвокатуру очікується прихід десятків тисяч нових людей, перевірити, як вони були допущені до професії, буде надзвичайно складно. І замість підвищення якості послуг ми наражаємося на ризик легалізації великої кількості випадкових та непрофесійних людей.

Адвокатура ніколи не погодиться з таким кардинальним розворотом у проведенні реформи адвокатури, адже він позбавляє адвокатів більшості гарантій та переваг особливого конституційного статусу. Ми не можемо допустити, щоб держава в особі свого представника у робочій групі від Міністерства юстиції Андрія Вишневського проводила зміни до профільного законодавства, направлені на повернення адвокатури під державний контроль.

У процесі проведення реформ правосуддя ми завжди стояли на позиціях професійного підходу до внесення змін до профільного законодавства, політичного нейтралітету та посилення незалежного статусу і професійного рівня адвокатів, який є беззаперечним у кожній демократичній країні.

Ми вимагаємо відмовитися від розгляду такої ганебної версії змін до закону “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” та замінити склад робочої групи в зв’язку з такою демонстративною спробою знищення самих основ адвокатської професії. Ані зміст цього законопроекту, ані спосіб його проведення через робочий орган Ради з питань судової реформи не є прийнятними чи відповідними до реального реформаторського процесу.

Ми закликаємо Раду з питань судової реформи повернутися до розгляду проекту змін до закону “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, який розроблявся та обговорювався на засіданнях робочої групи та під час регіональних дискусій за участю адвокатської спільноти.

Про цю ситуацію НААУ як спостережний член ССВЕ повідомить Раду адвокатських та правничих товариств Європи, Венеціанську комісію, ООН, а також поінформує національні адвокатури Німеччини, Великої Британії, Франції, Грузії, Канади та США про серйозну загрозу для європейського шляху української адвокатури.
